

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми
розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року»

1. Мета

Метою проєкту розпорядження є схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року, яка створить передумови розроблення та затвердження Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року з метою забезпечення сталого функціонування і подальшого розвитку урановидобувного та уранопереробного комплексів Державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» для збільшення виробництва уранового оксидного концентрату з метою повного забезпечення потреб вітчизняної атомної енергетики, розвитку атомно-промислового комплексу та підвищення енергетичної незалежності держави.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року обумовлена потребою забезпечення розвитку атомно-промислового комплексу, включаючи урановидобувну та уранопереробну галузь, із застосуванням сучасних технологій, підвищення енергетичної незалежності України.

Проєкт розпорядження розроблено відповідно до абзацу а) підпункту 4) пункту 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29.01.2021 «Про заходи з нейтралізації загрози у сфері атомної енергетики і промисловості» уведеного в дію Указом Президента України від 29.01.2021 № 35/2021.

3. Основні положення проєкту акта

В Україні експлуатується 4 атомні електростанції (далі – АЕС), на майданчиках яких розміщено загалом 15 атомних енергоблоків, з них 13 з реакторами типу ВВЕР-1000 та 2 з реакторами типу ВВЕР-440.

У 2020 році вітчизняними АЕС вироблено 51,2% загального обсягу виробництва електроенергії в Україні. Щороку українські АЕС використовують свіже ядерне паливо у кількості, що у перерахунку на обсяг урану, необхідного для його виготовлення, еквівалентно 2,2-2,4 тис. тонн урану.

Україна закуповує ядерне паливо у іноземних постачальників і лише частково забезпечує його виробництво вітчизняним урановим оксидним концентратом (далі – УОК) та окремими комплектуючими для тепловидільних збірок.

На сьогодні Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – ДП «СхідГЗК») забезпечує виробництво УОК в обсязі до 40% потреби вітчизняних АЕС.

В Україні наявні значні розвідані та прогнозні запаси природного урану, що дає можливість за рахунок розвитку власного уранового виробництва забезпечити економічну незалежність від пропозицій та цін зовнішніх постачальників цього важливого енергоносія. Починаючи з 1969 року ДП «СхідГЗК» відпрацьовує Мічурінське та Центральне родовища, з 1972 року – Ватутінське родовище, з 2011 року ведеться дослідно-промислова експлуатація Новокостянтинівського родовища уранових руд. У 2023 році передбачається зняття з експлуатації Ватутінського родовища уранових руд через вичерпання його запасів.

Необхідність збереження та розвитку атомно-промислового комплексу із застосуванням сучасних технологій обумовлена положеннями «Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 605-р, якою визначено основні заходи з реформування енергетичного сектору з метою конкретизації шляхів досягнення цілей щодо розвитку атомно-промислового комплексу, зокрема збільшення виробництва УОК для задоволення потреб вітчизняних АЕС в повному обсязі, створення цирконієвого виробництва, підвищення енергетичної незалежності України.

Протягом 2009-2013 років діяла Державна цільова економічна програма «Ядерне паливо України», затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2009 № 1004. Бюджетне фінансування зазначеної Програми за період її реалізації склало лише 3,6% від запланованого фінансування, що не дозволило виконати в повній мірі її завдання та заходи.

У 2016 році розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 943-р схвалено Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1021-р затверджено План заходів щодо реалізації Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2020 року. Проте, через відсутність дієвих механізмів фінансування заходів, передбачених зазначеною Концепцією, більшість з них не були виконані в повній мірі.

Установлення в 2019 році НКРЕКП необґрунтованої ціни на урановий оксидний концентрат, нижчої за можливу собівартість виробництва, призвело до зменшення дохідної частини ДП «СхідГЗК» та формування від'ємного фінансового результату діяльності підприємства у 2019 році. Невиконання графіку платежів за довгостроковим контрактом з боку ДП «НАЕК «Енергоатом» у 2020 році негативно позначилося на виробничій діяльності ДП «СхідГЗК» та призвело до ще більшого загострення фінансових проблем на підприємстві.

Для подолання вищезазначених проблем проектом акта передбачається створення умов для здійснення заходів та їх фінансування з метою забезпечення сталого функціонування та розвитку вітчизняного атомно-промислового комплексу, підвищення енергетичної незалежності України.

Фінансування напрямів реалізації Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року передбачається за рахунок коштів Державного бюджету, власних коштів підприємств атомно-промислового комплексу та залучених інвестицій.

В рамках реалізації Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2026 року заплановано вирішення наступних завдань:

- освоєння запасів Новокосятинівського та Апрельського родовищ уранових руд, що дозволить з 2027 року забезпечити на 100% потреби вітчизняних АЕС в урані;
- забезпечення радіаційної безпеки уранових об'єктів та попередження негативних екологічних наслідків виробничої діяльності ДП «СхідГЗК»;
- забезпечення функціонування цирконієвого виробництва.

4. Правові аспекти

Проект розпорядження розроблено відповідно до:

Указу Президента України № 35/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29.01.2021 «Про заходи з нейтралізації загрози у сфері атомної енергетики і промисловості»;

Бюджетного кодексу України;

Податкового кодексу України;

Закону України «Про державні цільові програми»;

Закону України «Про видобування і переробку уранових руд»;

Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р «Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту розпорядження не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України. Потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету реалізація Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року. Фінансово-економічні розрахунки до проекту розпорядження додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект розпорядження потребує погодження з Міністерством фінансів, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів, Міністерством соціальної політики, Міністерством розвитку громад та територій, Державною інспекцією ядерного регулювання, Державним агентством енергоефективності та енергозбереження, Антимонопольним комітетом, Спільним представницьким органом всеукраїнських профспілок та профспілкових об'єднань на національному рівні, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні, Атомпрофспілкою, а також потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України, цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації та проведення моніторингу щодо

виявлення в положеннях проекту акта факторів, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень Національним агентством з питань запобігання корупції.

Реалізація проекту розпорядження матиме позитивні наслідки для місцевого, регіонального загальнодержавного розвитку, розвитку ДП «СхідГЗК» та інших підприємств атомно-промислового комплексу.

Проект розпорядження не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, а також не потребує проведення консультацій з представниками профспілок всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок.

Проект розпорядження не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, прав осіб з інвалідністю та не потребує проведення консультацій з всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю та їх спілками.

Проект розпорядження не потребує його винесення на громадське обговорення відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

7. Оцінка відповідності

У проекті розпорядження відсутні положення, що:
стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
створюють підстави для дискримінації;
створюють підстави для інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Проект розпорядження не потребує проведення громадської антикорупційної та/або громадської антидискримінаційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Проектом акта передбачено схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу до 2026 року з подальшим розробленням та прийняттям Урядом відповідної програми, що дасть можливість створити умови для сталого функціонування і подальшого розвитку урановидобувного та уранопереробного комплексів ДП «СхідГЗК», розвитку

атомно-промислового комплексу, підвищення енергетичної незалежності України.

Реалізація Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу на період до 2026 року позитивно вплине на забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання та громадян; розвиток регіонів, ринок праці, рівень зайнятості населення, сприятиме підвищення рівня радіаційної безпеки у державі.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

_____ 2021 р.